

NORGES HØYESTERETT

Den 8. februar 2013 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Webster, Normann og Kallerud i

HR-2013-00319-U, (sak nr. 2012/2163), sivil sak, anke over beslutning:

A (advokat John Christian Elden)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder anke over lagmannsrettens salærfastsettelse.
- (2) Advokat A ble oppnevnt som forsvarer for B ved Borgarting lagmannsretts beslutning 27. april 2012.
- (3) B hadde ved X tingretts dom 25. januar 2012, blitt dømt til fengsel i 6 år for overtredelse av straffeloven § 192 første ledd bokstav a jf. andre ledd bokstav a, straffeloven § 195 første ledd andre straffalternativ og straffeloven § 197, i samsvar med statsadvokatens tiltalebeslutning 27. oktober 2011.
- (4) Advokat A var også forsvarer for B i tingretten.
- (5) Lagmannsretten ble under ankeforhandlingen satt med lagrette, jf. straffeprosessloven § 352. Ved lagrettens kjennelse 19. oktober 2012 svarte lagretten "nei" på skyldspørsmålet og B ble frifunnet. Ved lagmannsrettens – fagdommernes – beslutning 19. oktober 2012, ble lagrettens kjennelse satt til side i medhold av straffeprosessloven § 376 a første ledd.
- (6) Ved Høyesteretts ankeutvalgs kjennelse 17. desember 2012, ble anken fra B over fagdommernes tilsidesettelse forkastet.
- (7) Etter ankeforhandlingen i Borgarting lagmannsrett, sendte advokat A inn arbeidsoppgave og krav om salærfastsettelse for arbeid med saken i perioden 1. mai 2012 til 19. oktober 2012. Kravet var på totalt 195 406,25 kroner eksklusive merverdiavgift.
- (8) I brev 2. november 2012 varslet lagmannsretten salærnedsettelse. Brevet ble besvart av advokat A 16. november 2012.

- (9) Ved Borgarting lagmannsretts beslutning 5. desember 2012 ble As salærkrav nedsatt til 128 054,68 kroner.
- (10) I ettertid har statsadvokaten besluttet å frafalle straffeforfølgningen av B i medhold av straffeprosessloven § 322 siste ledd.
- (11) *Advokat A* har anket Borgarting lagmannsretts salærfastsettelse til Høyesteretts ankeutvalg. Det gjøres i korte trekk gjeldende at lagmannsrettens beslutning bygger på uriktig generell lovforståelse når advokat A ikke har fått dekket salær knyttet til bruk av advokatfullmektig under saksforberedelsen. Avgjørelsen er videre åpenbart uforståelig og urimelig når lagmannsretten har redusert 20 timer av forsvarerens arbeid, samt avslått å dekke utgifter til det sakkyndige vitne. Det er vist til at grunnlaget for tiltalen bygde på fornærmedes falske forklaring, og at statsadvokaten nå har frafalt tiltalen.
- (12) Det anføres i tillegg at lagdommer C var inhabil til å ta stilling til salærkravet.
- (13) Advokat A har nedlagt slik påstand:
1. **Borgarting lagmannsretts beslutning oppheves.**
  2. **Staten v/Borgarting lagmannsrett dekker sakens omkostninger."**
- (14) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker:
- (15) Anken over salærkravet skal behandles etter reglene i tvisteloven, jf. straffeprosessloven § 107 første ledd, jf. straffeprosessloven § 78 andre ledd siste punktum, jf. rettshjelpsloven § 27, jf. forskrift 3. desember 1997 nr. 1441 om salær fra det offentlige til advokater m.v. (salærforskriften) § 13 første ledd første punktum.
- (16) Ankeutvalgets kompetanse er begrenset til å prøve om lagmannsretten har bygd på en uriktig generell lovforståelse av hvilke avgjørelser retten kan treffe etter den anvendte bestemmelse, og om avgjørelsen er åpenbart uforsvarlig eller urimelig, jf. tvisteloven § 30-3, jf. § 29-3 tredje ledd.
- (17) Lagmannsretten har nedsatt salæret fordi den fant at forsvarers arbeid oversteg det som var "rimelig og nødvendig", jf. salærforskriften § 7.
- (18) For det første har advokat A ikke fått dekket salærkrav i tilknytning til arbeid fra advokatfullmektig D, ut over hennes tilstedeværelse i retten på 7 timer. Lagmannsrettens begrunnelse for å nedsette salæret på dette punkt er at advokat As begjæring om oppnevning av D som medforsvarer ikke ble tatt til følge ved lagmannsrettens brev av 11. juli 2012.
- (19) Høyesteretts kjæremålsutvalg fremhevet i HR-1997-525-K at:
- "det i rundskriv G-164/92 til salærforskriften er forutsatt at den oppnevnte forsvarer kan overlate arbeid under saksforberedelsen til sin fullmektig, og at det primært er forsvarerens eget ansvar å vurdere i hvilken utstrekning dette kan og bør skje, jf. rundskrivets pkt 1.6 siste avsnitt. En reservasjon er gjort i pkt 1.6 første avsnitt for rettsmøter, hvor det forutsettes formell oppnevning av retten for at forsvareren skal kunne møte ved fullmektig. Utvalget antar at praktiske hensyn taler for at den oppnevnte forsvarer bør ha en rimelig grad av frihet til å vurdere når det er forsvarlig å overlate arbeid under saksforberedelsen til fullmektigen, og at domstolen vanligvis bør respektere denne vurdering, medmindre den fremtrer som uforsvarlig. Utvalget kan ikke si seg enig i at konferanser med klienter som er fengslet "normalt" bør utføres**

av advokaten selv. Også her bør det kunne foretas en konkret vurdering, alt etter formålet med konferansen. Utvalget mener derfor at lagmannsrettens avgjørelse bygger på en uriktig forståelse av salærforskriften."

- (20) I Rt. 2000 side 497 viser kjæremålsutvalget til uttalelsene i HR-1997-525-K, og tilføyer at hvorvidt en fullmektigs arbeid kan godtas som nødvendig saksforberedelse "avhenger av en konkret vurdering, og forutsetter at forsvarer nærmere påviser at slikt arbeid var nødvendig", med videre henvisning til salærforskriften § 7 første ledd.
- (21) Lagmannsrettens begrunnelse tyder på at retten ikke har foretatt den konkrete vurdering av om advokatfullmektigens arbeid har vært nødvendig for at oppdraget skulle bli forsvarlig utført som er forutsatt i Rt. 2000 side 497. Det synes derfor som om lagmannsretten har bygget på en uriktig generell forståelse av salærforskriften. Lagmannsrettens beslutning må derfor oppheves på dette punktet.
- (22) For øvrig finner ankeutvalget at anken må forkastes. Den dømmende rett har normalt et langt bedre grunnlag for å vurdere i hvilken utstrekning det forberedende arbeid var nødvendig for å utføre oppdraget, jf. blant annet Rt. 2002 side 966 og utvalget finner ikke grunn til å overprøve lagmannsrettens vurdering.
- (23) Utvalget finner det videre klart at lagdommer C ikke var inhabil til å ta stilling til advokat As salærkrav i saken.
- (24) Den ankende part har nedlagt påstand om å bli tilkjent sakskostnader. Spørsmålet om sakskostnader skal avgjøres etter rettshjelpsloven § 27 siste ledd, jf. forvaltningsloven § 36 første ledd, som åpner for at parten kan få dekket vesentlige kostnader som har vært nødvendige for å få endret vedtaket. Utvalget har kommet til at advokat A bør tilkjennes sakskostnader av staten v/Borgarting lagmannsrett.
- (25) Sakskostnadskravet er på 9 000 kroner med tillegg av rettsgebyr på 5 160 kroner, totalt 14 160 kroner. Utvalget legger til grunn at advokat A driver virksomhet med fradragsrett for inngående merverdiavgift.
- (26) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G :

1. Lagmannsrettens beslutning oppheves når det gjelder spørsmålet om dekning av salærkrav i tilknytning til arbeid fra advokatfullmektig D. For øvrig blir anken forkastet.
2. I sakskostnader for Høyesterett betaler staten v/Borgarting lagmannsrett til advokat A 14 160 – fjortentusenetthundreogseksti - kroner innen 2 - to - uker fra forkynnelsen av denne kjennelsen.

Kristin Normann
(sign.)

Bergljot Webster
(sign.)

Knut H. Kallerud
(sign.)

Riktig utskrift: